

Predvještine važne za savladavanje vještine čitanja

Vještina čitanja je složena mentalna aktivnost prilikom koje se odvija niz procesa, a njezina važnost je neupitna. Kako bi dijete ovladalo čitanjem potrebno je usvojiti određene predvještine koje se uče još prije formalnog obrazovanja, a počinju se razvijati već od samog rođenja djeteta. Osnovne vještine koje čine temelj tečnom čitanju su:

1. rječnička znanja

→ dijete posjeduje i barata određenim fondom riječi u svom mentalnom leksikonu, zna definirati i imenovati stvari i pojave oko sebe, primjerice - što je, čemu služi, od čega je, kakvog je oblika...

2. pripovjedna sposobnost

→ dijete predškolske dobi prepričava kraći događaj ili priču s uvodom, zapletom i završetkom prema kronološkom slijedu

3. imenovanje slova

→ jedan od ključnih preduvjeta za svladavanje tehnike čitanja

→ dijete imenuje i prepoznaje slova abecede

4. svjesnost o tisku

→ razvija se vrlo rano kada djeca pokazuju interes za tisak zahvaljujući izloženosti pisanom tekstu

→ kod djeteta se, zajedničkim čitanjem, razvija svjesnost o smjeru čitanja, početku, kraju, stranicama, riječima...

5. fonološka svjesnost

→ odnosi se na prepoznavanje, izdvajanje i baratanje manjim dijelovima od riječi - slogovima i glasovima, a razvija se hijerarhijski

→ djeca najprije počinju stapati riječi iz ponuđenih slogova (3-4 g.) (pr. niz slogova no-ga čini riječ noga) = **slogovna sinteza**

→ nakon toga slijedi **raspoznavanje rime** - djeca prepoznaju rimuju li se riječi ili ne (3-4 g.)

→ dijete rastavlja riječ na niz slogova = **slogovna analiza** (4-5 g.) (pr. noga se sastoji od niza slogova no-ga), a time se ujedno uvježbava sposobnost **proizvodnje rime** (4-5 g.) - dijete samo može osmisliti riječ koja se rimuje s nekom zadanom (pr. što se rimuje s riječi sir?)

→ baratanje rimom i slogovima dovodi do sposobnosti baratanja manjim jedinicama od sloga, a to su fonemi (glasovi)

→ djeca počinju **izdvajati prvi glas** u riječi (5,5 g.) zbog njegove perceptivne uočljivosti, nakon toga slijedi **izdvajanje zadnjeg glasa** u riječi

→ na kraju će dijete spajati glasove u riječi i, suprotno tome, raščlaniti riječ na glasove (6 g.) = **glasovna analiza i sinteza** (SUNCE se sastoji od niza glasova S-U-N-C-E; kad stopimo glasove L-A-V dobijemo riječ LAV)